

VZGOJNI NAČRT

Izhodišča:

Cilji osnovnošolskega izobraževanja

(Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o Osnovni šoli (ZOsn-F) – Uradni list št. 102, 9. 11. 2007),
2. člen

Poslanstvo OŠ Rogatec

Ustvarjalno in povezovalno do znanja za življenje

Vizija OŠ Rogatec

Strokovni delavci bomo pri svojem delu še posebno pozornost namenjali: vzgoji za strpnost, uporabi moderne učne tehnologije, ekologiji in etnologiji, skrbi za razvoj maternega in tujih jezikov.

1. Temeljne vrednote

Temeljne vrednote, katerim se nameni največji poudarek pri razvijanju skozi vzgojno-izobraževalni proces, so: **znanje, poštenost, spoštovanje in odgovornost**. Do tega izbora smo prišli na osnovi ankete, v kateri so se za te vrednote opredelili strokovni delavci, starši in učenci.

ZNANJE

Učitelji uporabljajo aktivne metode dela in spodbujajo pozitiven delovno klimo. Razvijajo pozitiven odnos do učenja kot procesa, ki traja vse življenje. Spodbujajo sprotno učenje in pridobivanje delovnih navad (znanje ni odvisno od sreče, ampak od vloženega dela).

POŠTENOST

Je izrazito vzgojna kategorija. Gre za učenje v konkretnih situacijah, ob zgledu, ki ga dajejo učitelji, starši, sošolci. Poudarek je na pridobivanju čuta zanjo (odkritost, iskrenost, priznavanje napačnega ravnanja ob zavedanju, da se lahko vsakdo zmoti).

SPOŠTOVANJE

Spoštljiv odnos mora biti v komuniciranju med učenci, učitelji in starši. Učenci spoštujejo vse delavce šole, vrstnike in starše. Učitelji so pri delu dosledni, strokovni, korektni in strpni. Učence spodbujajo, da nudijo pomoč drug drugemu. Starši spoštljivo komunicirajo z učiteljem, upoštevajo mnenje in navodila učitelja, se posvetujejo z učiteljem, preden si oblikujejo stališče v zvezi s konfliktno situacijo, povezano z njihovim otrokom.

ODGOVORNOST

Učenci jo izkazujejo s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, odgovornim izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda; učitelji s svojo strokovnostjo, pravičnostjo, razvojem ugodnega učnega okolja, doslednostjo; starši s svojo skrbnostjo, spremljanjem in spodbujanjem otrokovega razvoja ter konstruktivnim sodelovanjem s šolo.

2. Vzgojna načela

V vzgojnem delovanju naše šole se bo največ pozornosti posvetilo naslednjim temeljnim načelom (na osnovi zaključkov na pedagoški konferenci):

- o načelu individualnosti,

- načelu odgovornosti,
- načelu ustvarjalnosti,
- načelu strpnosti,
- načeloma zaupanja in zagotavljanja varnosti,
- načelu oblikovanja okolja za optimalno življenje in delo v šoli v fizičnem, psihosocialnem in duhovnem smislu.

3. Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem, pri reševanju njihovih lastnih problemov, ki so povezani z njihovim razvojem, šolskim delom, odnosih z vrstniki in odraslimi, razvijanju samopodobe in prevzemanju odgovornosti.

Usmerjanje in svetovanje je usmerjena strokovna dejavnost šole in lahko poteka v času, določenim z urnikom oz. šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti) ali pa v času izven urnika (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba), za kar pa se za vsak primer posebej sproti dogovorimo s starši.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med delavci šole in učenci in zadeva šibkosti ali težave v otrokovem šolskem funkcioniranju, odnose z vrstniki in enkratne ali občasne kršitve šolskega reda. O vsebini in ciljih svetovanja in usmerjanja za posameznega otroka se dogovorijo učitelji na oddelčni konferenci ali tiskem sestanku. O naravi dogovora razrednik obvesti starše.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da otrok potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se lahko s starši dogovori za termine, v katerih ta proces poteka.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri otroku pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah psiho-socialne pomoči.

4. Vzgojne dejavnosti (proaktivne, preventivne dejavnosti)

Proaktivne dejavnosti obsegajo:

- razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti, izvajanje dejavnosti, ki postavljajo v ospredje medsebojno povezanost in sodelovanje;
- oblikovanje oddelčnih in šolskih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja – pravila šole in oddelka;
- aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učenja in dela v skladu z njihovimi zmožnostmi;
- sistematično razvijanje socialnih veščin, prostovoljno delo, vrstniška pomoč;
- poudarjanje in nagrajevanje zgledega vedenja učencev, pogovori o takem vedenju;
- obravnavanje različnih življenjskih problemov vrstnikov in odraslih in usposabljanje za uspešno reševanje takih problemov;
- navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole in sprejemanja odgovornosti, spodbujanje zavedanja svobode in omejitev v izbiranju vedenja;
- vrstniško svetovanje in posredovanje (mediacija);
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost;
- načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole;
- spoznavanje okoliščin, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi, ter spoznavanje stališč in predlogov vseh udeleženi;
- povečanje nadzora na določenih krajih v določenem času;
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, njihovo načrtno reševanje;
- pregled osebnih predmetov učenca;
- druge dejavnosti, ki jih načrtuje in izvaja šola.

Šola bo šolsko delo in življenje v šoli organizirala tako, da se bodo otroci v šoli počutili varno, da bodo pri šolskem delu zavzeti in ustvarjalni in da bodo prevzemali odgovornost za svoje vedenje in sprejemali omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti.

Ker je razred/oddelek primarna socialna skupina v šoli, se bo posebna pozornost namenila oblikovanju dobrih medosebnih odnosov, solidarnosti in skrbi za vrstnike, spoštovanju in upoštevanju različnosti in reševanju problemov, ki zadevajo razred (pravila razreda).

Šola bo vsaj enkrat na leto na svetu staršev obravnavala tipične vzgojne probleme na posameznih razvojnih nivojih/razredih in se skupaj s starši odločala za najprimernejše oblike dela, ki bi učencem pomagale probleme preseči in rešiti. Šola bo spodbujala vse oblike povezovanja, sodelovanja in vključevanja staršev v življenje in delo šole.

Šola bo organizirala prireditve in oblike dela (dnevi odprtih vrat), na katerih bodo lahko starši in krajani spoznavali delo in dosežke šole ter njenih učencev in se posredno vključevali v nekatere skupnostne dejavnosti šole (razstave, ekskurzije, tekmovanja ipd.). Posebna in vsakodnevna usmeritev šole bo povečan osebni nadzor učiteljev na mestih, kjer je pojavnost nezaželenih oblik vedenja verjetnejša.

5. Načini vzgojnega delovanja

- Zaposleni delujejo preventivno,
- učencem dajejo zgled,
- osnova vzgojnega delovanja je razgovor,
- šola najbolj zaslužnim učencem vsaj enkrat na leto podeli priznanja ali nagrade. Priznanja so lahko v obliki, ki jo določi šola sama ali pa kot javna objava,
- učenec, ki s svojim ravnanjem namerno ali iz malomarnosti povzroči škodo šoli, sošolcem ali komu drugemu v času šolskih dejavnosti, jo je dolžan materialno in moralno poravnati,
- kršitvam šolskih pravil sledijo vzgojni ukrepi,
- šola lahko uporabi vzgojne kazni, če ostali načini vzgojnega delovanja niso bili učinkoviti.

5.1 Preventiva

Zaposleni so dolžni storiti vse, da zagotovijo izvajanje tega vzgojnega načrta in poskrbijo za varnost v šolskem prostoru.

Vodstvo šole zagotovi materialne in organizacijske pogoje za izvajanje tega vzgojnega načrta.

Šolska svetovalna služba:

- organizira in izvaja dejavnosti za krepitev vrednot iz tega vzgojnega načrta,
- svetuje učencem in sodelavcem pri reševanju vzgojnih primerov,
- vodi nekatere vzgojne postopke.

Učenci na sestankih šolske skupnosti razpravljajo o:

- izboljševanju pogojev za delo,
- načinih za uresničevanje vzgojnega načrta,
- ukrepov za preprečevanje kršitev in predlagajo možne rešitve.

Starši podpirajo vse postopke, ki so usmerjeni v izvajanje tega vzgojnega načrta, in pri tem tudi sodelujejo.

5.2 Zgled

Zaposleni dajejo učencem s svojim ravnanjem zgled, zato so dolžni dosledno ravnati v skladu s tem vzgojnim načrtom.

Starši imajo največji vpliv na učence, zato je tudi njihova odgovornost pri dajanju zgledov otrokom največja.

5.3 Razgovor

Osnova vzgojnega delovanja je razgovor z učencem, v katerem učenec enakovredno sodeluje. Po učenčevem prestopku učitelj z njim opravi razgovor, s katerim poskušata ugotoviti okoliščine, ki so do dogodka pripeljale, razrešiti bodisi medsebojni spor bodisi učenčev odnos do drugih oseb, šolskih dolžnosti, imetja ... Pobudo zanj lahko dajo zaposleni, učenci ali starši. Če tak razgovor ne obrodi sadov, učitelj v postopek vključi razrednika. Kadar tudi razrednikovo posredovanje ne pripomore k rešitvi primera, razrednik v postopek vključi še svetovalno službo in starše.

Zaposleni vse nesporazume rešujejo najprej z razgovorom.

Učenci imajo pravico do razgovora z zaposlenim v skladu z objavljenim urnikom. V razgovoru enakopravno sodelujejo. Starši so dolžni redno sodelovati s šolo – osebno, telefonsko ali pisno.

5.4 Priznanja in nagrade

Šola učencem najmanj enkrat na leto podeli priznanja in nagrade, o čemer odloči učiteljski zbor. **Od šolskega leta 2021/2022 imamo Pravilnik o podeljevanju pohval, priznanj in nagrad.**

5.5 Poravnava škode

Učenec, ki s svojim ravnanjem namerno ali iz malomarnosti povzroči škodo šoli, sošolcem ali komu drugemu v času šolskih dejavnosti, jo je dolžan materialno in moralno poravnati.

Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo in se opravi sporazumno z oškodovancem in v sodelovanju s šolsko svetovalno službo. Materialna poravnava zajema povračilo povzročene škode in se poravnava s položnico na podlagi izstavljenega računa.

Zaposleni so pri odločanju o poravnavi dolžni ugotoviti vse okoliščine, ki so pripeljale do dogodka, in o poravnavi odločiti nepristransko. Pred odločanjem so se dolžni z vpletenimi učenci in z njihovimi starši pogovoriti.

Starši imajo pravico sodelovanja v razgovorih in postopkih pri poravnavanju. Po končanem postopku jamčijo za izvedbo poravnave.

6. Vzgojni postopki in ukrepi

6.1 Vzgojni postopki

Restitucija

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Posameznik se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oz. se z oškodovancem dogovori za načine poravnave.

Mediacija

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki so v sporu, ob pomoči tretje osebe (mediatorja) pogovorijo ter ugotovijo, kje so točke njihovega spora, si izmenjajo stališča, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in strahove ter skušajo najti rešitev, ki bo ustrezala vsem stranem v sporu. V mediaciji prevzameta sperti strani sami odgovornost za razrešitev nastalega konflikta. Proces mediacije vodi in usmerja mediator, ki je zaupna in popolnoma nevtralna oseba (strokovni delavec šole) in je ustrezno praktično in teoretično usposobljen.

6.2 Vzgojni ukrepi

Vzgojni ukrepi se uporabijo, kadar učenec, ki je kršil šolska pravila, ni pripravljen sodelovati pri reševanju nastalega problema in so bili predhodno uporabljeni drugi načini vzgojnega delovanja. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca k spremembi neustreznega obnašanja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole. **Podrobno so opredeljeni v Pravilih šolskega reda.**

7. Administrativni ukrepi

Administrativni ukrepi so vzgojni opomini, ki se izrekajo v skladu s 60. f členom Zakona o osnovni šoli (UL 87/11, 40/12 z dne 30. 5. 2012).

Le-ta določa izrekanje vzgojnih opominov, postopek izrekanja ter način izrekanja, obvestilo učencu in staršem, pripravo individualiziranega vzgojnega načrta.

8. Uresničevanje in spremljanje

Vzgojni načrt Osnovne šole Rogatec je temeljni dokument za delo na vzgojnem področju. Z njegovo realizacijo bomo uresničevali cilje iz 2. člena ZOŠ.

Naloge se bodo med letom dopolnjevale s sklepi strokovnih organov šole, z okrožnicami in z navodili Ministrstva za šolstvo in šport in Zavoda RS za šolstvo ter s sklepi ustanovitelja.

Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Nosilci posameznih zadolžitev:

SVET ŠOLE: Sprejme vzgojni načrt in poročilo.

SVET STARŠEV: Se seznani in sprejme vzgojni načrt in poročilo.

UČITELJSKI ZBOR: Sprejme in skozi vzgojno-izobraževalni proces uresničuje vzgojni načrt, kar je razvidno iz letne in dnevne priprave na pouk, oblikuje analize in smernice.

RAZREDNIKI: So odgovorni za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku.

STARŠI: Sodelujejo pri pripravi in oblikovanju vzgojnega načrta.

SVETOVALNA SLUŽBA: Spremlja, pripravlja in organizira strokovna izobraževanja za kvalitetnejše uresničevanje vzgojnega načrta in strokovno pomaga pri uresničevanju le-tega.

RAVNATELJICA: Uresničuje, spremlja, zagotavlja in ugotavlja izvajanje VZGN.

Vzgojni načrt je bil potrjen:

na pedagoški konferenci učiteljskega zbora dne 21. 4. 2009,

na 3. seji Sveta staršev dne 4. 5. 2009,

na 4. redni Seji sveta šole dne 13. 5. 2009.

SPREMEMBA VZGOJNEGA NAČRTA

Na podlagi okrožnice z dne 29. 8. 2012 (št. 6034-2/2012/48) se spremeni vzgojni načrt v 7. točki zaradi prenehanja veljavnosti Pravilnika o vzgojnih opominih v osnovni šoli.

Črta se besedilo prvega odstavka in se nadomesti z novim, ki se glasi:

Administrativni ukrepi so vzgojni opomini, ki se izrekajo v skladu s 60. f členom Zakona o osnovni šoli (UL 87/11, 40/12 z dne 30. 5. 2012).

Sprememba vzgojnega načrta je bila potrjena:

na pedagoški konferenci učiteljskega zbora dne 11. 9. 2012,
na 1. redni seji Sveta staršev dne 27. 9. 2012,
na 18. redni Seji sveta šole dne 27. 9. 2012.

SPREMEMBE VZGOJNEGA NAČRTA

Pri točki 5.4 se drugi stavek glasi: Od šolskega leta 2021/2022 imamo Pravilnik o podeljevanju pohval, priznanj in nagrad. Glej prilogo.

Pri točki 6.2 se za uvodnim besedilom doda: Podrobno so opredeljeni v Pravilih šolskega reda. Črta se prvih šest točk besedila.

Vzgojni ukrepi so lahko:

- Ukinitvev nekaterih pravic, ki so povezane s kršitvami šolskih pravil, s pridobljenimi statusi in ugodnostmi, ki jih nudi šola učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov.
- Povečan nadzor nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku.
- Zadržanje na razgovoru po pouku v zvezi z reševanjem problemov.
- Šola lahko učencu, ki ogroža varnost ali izvedbo vzgojno-izobraževalnih dejavnosti izven prostorov šole, dodeli dodatno spremstvo ali pa za takega učenca izjemoma organizira nadomestni vzgojno-izobraževalni proces v šoli.
- Odstranitev učenca od pouka je možna, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča normalno izvedbo pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom. Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih meja in sprejemljivega vedenja, omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema, omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku ali učni skupini. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj. V primeru odstranitve učenca od pouka mora učitelj z njim opraviti razgovor še isti dan. Skupaj analizirata nastali položaj in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju.
- Šola lahko učencu začasno odvzame napravo ali predmet, s katerim učenec ogroža varnost ali onemogoča nemoteno izvedbo pouka. O takem odvzemu strokovni delavec, ki je predmet odzvel, še isti dan obvesti starše učenca, ki odvzeti predmet v šoli tudi prevzamejo.
- Šola lahko oblikuje in izvaja tudi druge vzgojne ukrepe, za katere se dogovori učiteljski zbor ali se zanje odloči vodstvo šole. O njihovem izvajanju šola obvesti starše.
- O vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni zapisi. Zapise vodi razrednik, svetovalna služba oz. tisti, ki vodi obravnavo.
- O izvedenih vzgojnih ukrepih razrednik obvesti starše.

Sprememba vzgojnega načrta je bila potrjena na pedagoški konferenci učiteljskega zbora dne 9. 9. 2021, predstavljena na 1. redni seji Sveta staršev dne 30. 9. 2021 in sprejeta na 1. redni seji Sveta šole dne 30. 9. 2021 ter dopolnjena na 9. seji Sveta zavoda z dne 20. 3. 2024.